

Muistio

Kukonkoivun yritysalueen asemakaava ja asemakaavan muutos Muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelumenettely

Aika 7.4.2022, klo 9

Paikka Teams-kokous

Osallistujat Olli Soininen, arkeologi- intendentti Museovirasto
Esko Tikkala, arkeologi, tutkija Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo
Ilkka Korhonen, kehitys- ja kaavoituspäällikkö Hollolan kunta
Sini Utriainen, kaavasuunnittelija Hollolan kunta
Katariina Tuloisela, kaavoitusarkkitehti Hollolan kunta

1. Kokouksen aloitus ja neuvotteluun osallistujien esittely

Katariina Tuloisela avasi kokouksen ja esiteltiin osallistujat lyhyesti.

2. Puheenjohtajan ja sihteerin valinnat

Katariina Tuloisela toimi puheenjohtajana ja Sini Utriainen toimi sihteerinä.

3. Asialistan hyväksyntä

Hyväksyttiin asialista, mutta todettiin, että kaavamuutosalueella käydään 13 §:n mukainen neuvottelumenettely, joten 11§:n mukaista kajoamislupaa ei tässä yhteydessä sovelleta.

4. Ylinen Viipurintie Hollolassa ja Kukonkoivun alueella

Ylinen Viipurintien vanha tienpohja on kiinteä muinaisjäännös, joka on 2010-luvulla muinaismuistokohde, joka yhdisti Hämeen ja Viipurin linnat Hämeen alueen kautta toisiinsa. Lahden kaupunginmuseon hankkeessa tutkittiin, mitä kohteesta on jäljellä. Ylisen Viipurintien muinaismuistokohteita on muuallakin Hollolassa ja Lahdessa. Kukonkoivun kohde sijaitsee valtatie 12 ja teollisuusalueen välissä Kotajärventien molemmin puolin.

Kaksiosainen kohde on vireillä olevan kaavan alueella. Muinaismuistot on huomioitava maankäytön suunnittelussa. Muinaismuistolaki rauhoittaa automaattisesti kiinteät muinaismuistojäännökset ja kieltää kajoamisen kohteeseen.

Kukonkoivun alueella muutama vuosi sitten toteutettiin kaavan mukaista rakennushanketta, jonka yhteydessä huomattiin, että itäinen osa muinaismuistokohteesta sijaitsee tontilla. Kohteeseen ei kajottu, muinaismuisto peitettiin teollisuustontilla.

5. Alueen voimassa oleva asemakaavan ja vireillä oleva asemakaavan muutos

Voimassa olevassa kaavassa muinaismuiston molemmat osat sijoittuvat teollisuustonteille, joista toinen on yksityisessä omistuksessa. Kaksiosaisen muinaismuiston väliin sijoittuu alueen sisääntulokatu.

Vireillä oleva asemakaava-alue käsittää koko Kukonkoivun teollisuusalueen asemakaavoitetun yritysalueen sekä valtatie 12 ramppiin rajoittuvan laajennusalueen etelässä, jota ei ole asemakaavoitettu. Tavoitteena on yhtenäistää ja ajantasaistaa kaavamääräyksiä ja saada kaupallista rakentamista alueen eteläosaan, jossa muinaismuisto sijaitsee. Muinaismuisto sijoittuu keskeiselle tontti- ja katualueelle. Eteläosaan osoitetaan myös suuri hulevesiallas. Kaavaan on tekeillä liikenneselvitys, joka vaikuttaa erityisesti kaavan eteläosan ratkaisuihin.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä. Kaavaluonnos on tarkoitettu laittava nähtäville keväällä. Kaavan ehdotusvaihe olisi syksyllä 2022 ja kaavan hyväksyminen alkuvuodesta 2023.

6. Muinaismuistolaki 11§ kajoamisluvasta ja 13§ neuvottelumenettelystä

Jos kaavahanke ei ole vireillä, maanomistaja voi hakea 11§:n mukaista kajoamislupaa. Koska tämä muinaismuistokohde on kokonaisuudessaan vireillä olevalla kaavamuuosaluueella, käytetään 13 §:n mukaista neuvottelumenettelyä.

Yleisen hankkeen tai kaavoituksen yhteydessä arvioidaan 13§:n mukaisessa neuvottelumenettelyssä, onko muinaismuistosta kohtuutonta haittaa hankkeessa. Jos asiassa ei päästä yhteisymmärrykseen, asian käsittelee hallinto-oikeus ja viimekädessä sen ratkaisee valtioneuvosto.

7. Keskustelu kajoamisesta Ylisen Viipurintien Kukonkoivun osuudella

Ylisen Viipurintiestä on useampia muinaismuistokohteita Hollolassa ja Lahdessa. Osuus Kukonkoivun kohdalla ei ole merkittävimpiä paikkoja. Todetaan, ettei kohdetta tarvitse suojella. Jos kohde olisi suojeltu sitä ei saa peittää. Alueellinen vastuumuseo ehdottaa, että alue tutkittaisiin ja vapautettaisiin.

Tutkimuksessa kaivetaan ja tutkitaan, selvitetään kerrostumat ja vaiheet; tehdään profiilikaivantoja; kaivetaan tutkimusuria tiealueen poikki ja dokumentoidaan. Tutkimuksen teettäminen kustannuksineen on kunnan vastuulla.

Tämä neuvottelun muistio liitetään kaavaprosessin viralliseksi liitteeksi, josta selviää, että neuvottelu on käyty. Kaavakarttaan tai selostukseen merkitään, jos muinaismuisto otetaan rakentamiskäyttöön. Kaavaselostuksessa tulee mainita, että kiinteästä muinaisjäänneksestä on pidetty 13§:n mukainen neuvottelu, joka tarkempien tutkimusten jälkeen voidaan hävittää.

8. Johtopäätökset keskustelusta

Käytiin keskustelua kaavasuunnittelun tarpeista ja muinaisjäännöksen tieteellisestä arvosta. Tultiin lopputulokseen, että kohde voidaan poistaa riittävien tutkimusten jälkeen. Lähdetään tutkimaan kohdetta. Tutkimusta ja sen tuloksia voidaan hyödyntää muiden kohteiden suojelussa.

9. Jatkotoimet

Muinaisjäännös tutkitaan tämän kaavaprosessin alkuvaiheessa. Tutkimuskustannuksista vastaa kunta kaavoittajana. Muinaisjäännöstä ei merkitä vahvistettuun kaavaan, vaan se on siltä osin vapautettu kaavassa osoitetuille toiminnoille.

Muistion jakamisen jälkeen alueellinen vastuumuseo antaa lausunnon, jonka pohjalta kunta voi kilpailuttaa arkeologikonsultit tutkimuksia varten. Konsultti pyytää töille luvat museolta. Kunnalla on tavoite teettää tutkimukset keväällä 2022.

Museo ja museovirasto tekevät tutkimustyön pohjalta lausunnon, onko muinaismuistolain mukaista estettä kohteen poistamiseksi.

Muistion laati,
Sini Utriainen